

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 93

(2000-2001)

Om lov om omdanning av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet til aksjeselskap

Tilråding fra Samferdselsdepartementet av 11. mai 2001, godkjent i statsråd samme dag.

1 Innledning

Regjeringen legger med dette fram forslag til lov om omdanning av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet til aksjeselskap. Lovutkastet er en oppfølging av forslag fremmet i St.prp. nr. 80 (2000-2001) Omdanning av BaneTele til aksjeselskap. Formålet med loven er å 1) regulere visse overgangsspørsmål som henger sammen med overføring av offentlige og private rettsforhold fra forvaltningsenheten Jernbaneverket til BaneTele som aksjeselskap og 2) gi overgangsregler om at ansatte i BaneTele AS midlertidig skal beholde fortrinnsrett til ny statsstilling og ventelønnsrettigheter.

Loven er utformet etter mønster av tilsvarende lover ved tidligere omdanninger av statlige virksomheter til egne selskap. Tilsvarende bestemmelser av generell karakter gjelder dessuten ved omorganisering av statlig virksomhet eller statens aksjeselskaper til statsforetak, se statsforetaksloven § 55, første ledd.

BaneTele er i dag en forretningsenhet innenfor forvaltningsorganet Jernbaneverket som produserer og selger tele- og datatjenester på kommersielle vilkår basert på utnyttelse av overkapasitet i Jernbaneverkets telenett. Det går fram av forannevnte stortingsproposisjon at Samferdselsdepartementet foreslår å omdanne BaneTele til aksjeselskap, heleid av staten ved Jernbaneverket. Formålet med utskillelsen er å realisere de potensielle merverdier som ligger i Jernbaneverkets føringsvei utnyttet til televirksomhet. Departementet mener dette best kan skje i et aksjeselskap. Departementet mener videre at det ikke vil være hensiktsmessig innenfor et avregulert telemarked at en videre kommersiell utnyttelse skjer innenfor Jernbaneverkets organisatoriske ramme og bevilgninger, og finner det også riktig at en videre utbygging av BaneTeles televirksomhet bør skje uten at staten tar den hele og fulle risiko og står for all finansiering gjennom bevilgninger over statsbudsjettet. Med etableringen av aksjeselskapet BaneTele AS legges det til rette for at selskapet kan inngå langsiktige allianser med andre aktører, samt inngå langsiktige finansieringsavtaler i det private markedet.

Virksomheten skal drives i et åpent marked, og med samme krav til forretningsmessig drift som andre aktører. Selskapet må derfor gis betingelser på linje med konkurrerende selskaper.

2 Forslag om bestemmelser for overdragelse av forretningsmessige rettigheter og plikter

Ved utskillelsen fra Jernbaneverket forutsettes at det overføres driftsmidler og at det etableres bruksretter som vil bli aktivert i selskapets balanse i tråd med god regnskapsskikk. Det forutsettes at disse verdiene overføres fra staten ved Jernbaneverket til BaneTele AS ved tingsinnskudd og at det utstedes aksjer som vederlag. For å lette denne overføringen av rettigheter foreslås det i denne proposisjon en lovregulering av overføringen. Verdsettingen av eiendeler må følge de krav som aksjeloven og regnskapsloven setter. Departementet anbefaler at det samlede lånebehov for BaneTele AS i åpningsbalansen innvilges som et midlertidig statslån på markedsmessige vilkår. Selskapet etableres med en egenkapital som gjenspeiler bransjens risiko og de forpliktelser selskapet har ved opprettelsen. De eiendeler og bruksretter som skal inngå i selskapet, har en bokført verdi på ca. 371,2 mill. kr ut fra forslag til åpningsbalanse pr. 01.07. 2001 for BaneTele AS, jf. St.prp. nr. 80 (2000-2001). Den endelige åpningsbalansen for selskapet, samt de endelige budsjettmessige konsekvensene for statsbudsjettet vil bli fastsatt innenfor de rammer som Stortinget vedtar ved behandlingen av St.prp. nr. 80 (2000-2001).

3 Forslag om overgangsbestemmelser for ansatte i BaneTele

Utskillelsen av BaneTele innebærer at virksomheten får status som eget rettssubjekt. For de ansatte som går over i det nye selskapet, vil arbeidsmiljølovens regler om ansettelse, oppsigelse, avskjed og fortrinnsrett avløse reglene i tjenestemannsloven. Videre vil arbeidstvistloven avløse tjenestetvistloven. På avtalesiden vil Hovedtariffavtalen i staten bli avløst av avtaler inngått gjennom Arbeidsgiverforeningen NAVO. Det legges til grunn at den enkelte arbeidstakers tilsettingsforhold løper uavbrutt videre inn i BaneTele AS. De arbeidstakere som ikke vil ta i mot tilbud om arbeid i statsaksjeselskapet, kommer i en spesiell situasjon. Hvorvidt de kan sies opp må vurderes etter tjml. §§ 9 og 10. En slik oppsigelse vil i tilfelle utløse fortrinnsrett til ny statsstilling i inntil ett år, jf. tjml. § 13. Retten til ventelønn vil falle bort i og med at arbeidstaker i denne situasjonen ikke har akseptert tilbud om annet arbeid.

For ansatte som går over fra Jernbaneverkets forretningsenhet BaneTele til aksjeselskapet BaneTele AS er det i St.prp. nr. 80 (2000-2001) Omdanning av BaneTele til aksjeselskap, lagt til grunn at de ansatte for en periode på tre år etter ansettelse i BaneTele AS, som en overgangsordning, får beholde de rettigheter som følger av tjenestemannsloven § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til statlige stillinger og ventelønnsrettigheter. Overgangsordningen må lovreguleres og det går fram av stortingsproposisjonen at det vil bli lagt fram lovforslag om dette. Bestemmelsene etter dette lovforslaget vil ikke innskrenke de rettigheter som de ansatte har etter arbeidsmiljøloven §§ 60 nr. 2 og 67.

Tilsvarende overgangsordning er tidligere gitt ved liknende omdannelser fra statlig forvaltningsvirksomhet til aksjeselskap.

Det forutsettes at eventuelle ventelønnsutgifter skal bæres av selskapet. De administrative og økonomiske konsekvensene av lovforslaget vil avhenge av om og i hvilket omfang rettighetene blir utløst.

4 Nærmere om lovforslaget

Til § 1 Formål

Paragrafen fastsetter lovens formål som er å regulere visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanningen.

Til § 2 Overføring av privatrettslige forpliktelser

Bestemmelsen gjelder overføring av privatrettslige forpliktelser til det nye aksjeselskapet.

Det foreslås en bestemmelse som hindrer kreditorer og andre rettighetshavere knyttet til den virksomheten som skal overføres til aksjeselskapet, å motsette seg at aksjeselskapet i forbindelse med omdanningen overtar forvaltningsorganets forpliktelser. Forslaget har sammenheng med at forretningsenheten BaneTele har en rekke løpende kontrakter av forskjellige typer. Av sentral betydning er avtaler som gjelder levering av tele- og datatjenester samt avtaler som gir kontraktsparter rett til å ha sitt teleutstyr plassert på Jernbaneverkets grunn. Videre kan det dreie seg om innkjøp av varer, tjenester med videre. Ved omdanningen til aksjeselskap er det forutsatt at slike avtaler skal overføres til aksjeselskapet.

Bestemmelsen må sees i sammenheng med at forvaltningsorganets forpliktelser etter vanlige formuesrettslige regler ikke kan overføres til aksjeselskapet med frigjørende virkning for staten, uten medkontrahentens samtykke. I prinsippet vil medkontrahenten da kunne nekte slikt samtykke uten å angi noen nærmere begrunnelse for dette, og det kan ikke utelukkes at enkelte medkontrahenter vil kunne nekte å gi samtykke for å komme i en bedre forhandlingsposisjon. For å avklare forholdet omkring overføring av forpliktelser til aksjeselskapet og avskjære eventuelle innsigelser fra medkontrahentene, foreslås en lovbestemmelse som innebærer en automatisk kontraktsovergang uten at kreditorene og eventuelle andre rettighetshavere kan motsette seg dette. En slik lovteknikk har som nevnt vært brukt i forbindelse med omdanning av andre statlige virksomheter til selskaper. Det går også fram av forslaget at når forpliktelsen er overført til aksjeselskapet, er staten fritatt for ansvar.

Bestemmelsen forutsetter at kreditors rettslige eller faktiske dekningsmuligheter som følge av overføringen, ikke blir forringet.

Til § 3 Overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser m.v.

Bestemmelsen inneholder en særregel om overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser m.v. fra staten til aksjeselskapet uten nærmere tillatelse fra vedkommende offentlige myndighet. Forslaget vil lette omdanningen, da man med hjemmel i den foreslåtte lovbestemmelsen kan overføre offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser m.v. til aksjeselskapet uten en individuell saksbehandling. Forslaget har sammenheng med at forretningsenheten BaneTele har en rekke ulike former for offentlige tillatelser m.v. som skal overføres til selskapet, og det vil være svært ressurskrevende både for sel-

skapene og det offentlige å gjennomføre en individuell overføring av hver enkelt rettighet og i denne forbindelse innhente særlige tillatelser fra vedkommende offentlige myndighet.

Til § 4 Overgangsbestemmelser for de ansattes rettigheter

Bestemmelsen gir de ansatte i Jernbaneverkets forretningsenhet BaneTele, som ved utskillingen av BaneTele til eget aksjeselskap blir ansatt i selskapet, rettigheter til ventelønn og fortrinnsrett til annen statlig stilling, jf. tjenestemannsloven § 13 nr. 2 til nr. 6, for en periode av tre år etter ansettelse i BaneTele AS.

Til § 5 Ikrafttredelse

Paragrafen bestemmer at loven trer i kraft straks.

Samferdselsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om omdanning av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet til aksjeselskap.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om omdanning av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet til aksjeselskap i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til lov om omdanning av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet til aksjeselskap

§ 1 Formål

Formålet med denne loven er å regulere visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanning av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet BaneTele til aksjeselskap.

§ 2 Overføring av privatrettslige forpliktelser

Overføring til aksjeselskapet av forpliktelser knyttet til de deler av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet omdanningen gjelder, har frigjørende virkning for staten.

Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre gjeldende at overføringen utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

§ 3 Overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser m.v.

Offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser med videre som gjelder den virksomheten som skal omdannes, blir fra omdanningstidspunktet overført til aksjeselskapet.

§ 4 Overgangsbestemmelser for de ansattes rettigheter

Bestemmelsen i denne paragraf gjelder ansatte i Jernbaneverkets forretningsenhet BaneTele som ved utskillingen av BaneTele til eget aksjeselskap, blir ansatt i selskapet.

Tjenestemannsloven § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn skal i tilfelle som nevnt i første ledd fremdeles gjelde for arbeidstakere som blir oppsagt av grunner som nevnt i tjenestemannsloven § 13 nr. 1 bokstavene a, b og c, og som var omfattet av disse bestemmelsene før overgangen. Fortrinnsretten til annen statsstilling og retten til ventelønn etter forrige punktum gjelder i tre år etter ansettelse i BaneTele AS.

§ 5 Ikraftredelse

Loven trer i kraft straks.
